

**ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกัน
และปราบปรามการค้ามนุษย์***
**ACCOUNTABILITY OF THE GOVERNMENT SECTOR AND MEASURES
TO PREVENT AND SUPPRESS HUMAN TRAFFICKING**

อภิสิทธิ์ ไชยรัตน์

Apison Chairat

กฤษฎา ไวลำรว

Krisana Vaisamruat

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Western University, Thailand

E-mail: 6081010011@western.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ 2) ศึกษาวิเคราะห์ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และ 3) หาแนวทางและข้อเสนอแนะความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพเป็นการศึกษาเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม โดยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ 3 กลุ่ม จำนวน 30 คน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหรือผู้แทนด้านนโยบาย 10 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารหรือผู้แทนด้านการปฏิบัติงาน 10 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน รวมเป็น 15 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการค้ามนุษย์ เป็นภัยคุกคามด้านความมั่นคง และเป็นประเด็นที่หลายประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญเนื่องจากเป็นการกระทำที่เอาเปรียบความเป็นมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นต้นเหตุนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ 2) ความรับผิดชอบ ภาครัฐได้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน ตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 - 2559) โดยกำหนดไว้ทั้งหมด 5 ด้าน คือ การป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือ การพัฒนากลไกเชิงนโยบาย การขับเคลื่อนและการพัฒนาการบริหารข้อมูล 3) แนวทางและข้อเสนอแนะ มาตรการ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ต้องบังคับใช้อย่างเท่าเทียม และควรเพิ่มสหวิชาชีพด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อการจับกุมปราบปรามอย่างจริงจังและเข้มงวดรวมทั้งการ

* Received 2 October 2020; Revised 18 December 2020; Accepted 19 December 2020

บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการตรวจคนเข้าเมือง ถ้าตรวจพบความผิดต้องผลักดันส่งกลับประเทศทันที

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบ, ภาครัฐ, มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

Abstract

The objectives of this research article were to: 1) Study the problem of prevention and suppression of human trafficking, 2) Study, analyze, study and analyze the responsibilities of the public sector and measures to prevent and suppress human trafficking and 3) Find guidelines and recommendations on the responsibility of the public sector and measures to prevent and suppress human trafficking into effective implementation. This was a descriptive study using qualitative research methods. Using in-depth interviewing techniques, group conversations. There are 3 groups of key informants, consisting of 30 people: Group 1: 10 people, executives or policy representatives Group 2: 10 people, executives or operational representatives and Group 3: Key informants and stakeholders 3 groups of 5 people, totaling 15 people and analyzing the data. The results of the research showed that: 1) Human Trafficking Is a security threat and it is an issue that many countries around the world focus on because it is an act that takes advantage of humanity. It also leads to other problems. 2) responsibility The government has established a policy, strategy and work plan in accordance with the 1st issue of human trafficking prevention and suppression measures (2011 - 2016) by defining all five areas: prevention, prosecution, aid protection, development of policy mechanisms. Driving, and developing information management, and 3) Guidelines and recommendations Measures to prevent and suppress human trafficking must be applied equally and they should increase the multidisciplinary defense and suppression of human trafficking and the arrest and repression of serious measures, including the enforcement of immigration law If found fault, must be pushed back to the country immediately.

Keywords: Accountability, The Government Sector, Measures to Prevent and Suppress Human Trafficking

บทนำ

ปัญหาการค้ำมนุษย์ได้กลายเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีสาเหตุเกี่ยวพันกับเศรษฐกิจและสังคม ตัวอย่างจากสถิติการดำเนินคดีค้ำมนุษย์ ปี 2562 ดำเนินคดีไปแล้ว 286 คดี มีจำนวนผู้กระทำความผิด 552 คน จำนวนผู้เสียหายหรือเหยื่อ 1,818 คน ซึ่งสถิติการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ในรูปแบบการค้าประเวณีซึ่งเป็นรูปแบบส่วนใหญ่ของการค้ำมนุษย์ในประเทศไทยลดลงจาก 251 คดี ในปี 2561 เป็น 157 คดี ในปี 2562 เนื่องจากการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (Non - Governmental Organizations: NGO) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งในขั้นตอนการสืบสวน ดำเนินคดีและการคุ้มครองผู้เสียหายนอกจากนี้ยังได้รณรงค์สร้างความตระหนักรู้ให้กับกลุ่มเสี่ยงเพื่อป้องกัน การตกเป็นเหยื่อในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ (ธนสุนทร สว่างสาลี และสมิหรา จิตตลดากร, 2561) ส่วนสถิติการกระทำความผิดฐานการค้ำมนุษย์ในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานการเอาคนลงเป็นทาสและการขูดรีดเพิ่มสูงขึ้นจาก 32 คดีในปี 2561 เป็น 89 คดีในปี 2562 เนื่องจากมีมาตรการสืบสวนจับกุม ดำเนินคดีอย่างจริงจังกับขบวนการลักลอบขนแรงงานต่างด้าวไปแสวงหาประโยชน์ในประเทศที่สาม นโยบายและกิจกรรม ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ของภาครัฐ จึงเป็นแนวนโยบายเพื่อออกมาตอบโต้หรืออุดช่องว่างจากรายงานของรัฐบาลสหรัฐอเมริกามากกว่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดในประเทศ ดังจะเห็นได้จากการตั้งอนุกรรมการบางอนุ ซึ่งมีการประชุมเพียงไม่กี่ครั้งและไม่มีรูปธรรมของการแก้ไขปัญหา หรือกิจกรรมในเชิงป้องกันบางกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องหรือเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย ทิศทางหรือหลักสูตรในการทำงานเชิงป้องกันของแต่ละพื้นที่ ไม่เป็นหลักสูตรแบบแผนเดียวกัน การทำงานให้ความรู้เชิงป้องกัน จึงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังที่กล่าว (ศูนย์ต่อต้านการค้ำมนุษย์ระหว่างประเทศ, 2562)

สำหรับประเทศไทยได้รับการปลดสถานะใบเหลืองของภาคประมงจากสหภาพยุโรป (European Union: EU) อันเป็นผลมาจากการที่ สามารถควบคุมและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายได้ รวมถึงการลดปัญหาการค้ำมนุษย์ในรูปแบบการ บังคับใช้แรงงานภาคประมงได้สำเร็จ ด้วยมาตรการการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดด้านการบังคับใช้แรงงานภาคประมงแบบครบวงจร ตั้งแต่ทำเทียบเรือ แพลลา และการตรวจจับทางทะเลต่างหลังไหลเข้ามาหางานทำและพยายามแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในประเทศไทย รูปแบบความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ในปัจจุบัน จึงแผ่ทั่วมากับแรงงานอพยพ สภาพการจ้างงานในแรงงานประเภทต่าง ๆ เช่น แรงงานจากภาคเกษตรแรงงานจากภาคอุตสาหกรรม แรงงานประมงและอาหารทะเล งานบริการต่าง ๆ งานรับใช้ภายในบ้าน ซึ่งมักถูกเอาเปรียบจากนายจ้าง แรงงานบางกลุ่มยอมเสียค่าใช้จ่ายเพื่อเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย บางกลุ่มถูกกดขี่ขูดรีด หลอกลวง โดยเฉพาะ

ผู้หญิงและเด็กที่ถูกบังคับให้ค้าประเวณี จนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งกลายเป็นปัญหาสังคม ตามมาสำหรับประเทศไทย ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานแล้ว (United Nations, 2010)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน ของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความ รับผิดชอบด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน ของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ และเพื่อศึกษาหาแนวทางและข้อเสนอแนะความรับผิดชอบของ ภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพแม้ว่า คดีค้ามนุษย์ในรอบปีที่ผ่านมาอาจจะมีสถิติตัวเลขคดีน้อยกว่าปีก่อนๆ แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า ไม่มีความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เกิดขึ้นใน ประเทศไทย ซึ่งจำเป็นที่หน่วยงานรัฐต้องพิจารณาถึงสภาพการเข้าถึงผู้เสียหายความไว้วางใจ ของผู้เสียหายต่อผู้บังคับใช้กฎหมาย ความรู้ความสามารถของพนักงานสอบสวนในการ สอบสวนขยายผล และระยะเวลาในการดำเนินคดี ซึ่งเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ผู้เสียหายไม่ ประสงค์จะดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด (Dixon, Herbert B., 2013) แนวโน้มสภาพปัญหา การค้ามนุษย์ในประเทศไทย จะแปรผันไปตามสภาพความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน การเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างไม่ปลอดภัยและการลด ต้นทุนการผลิตด้านแรงงานในกิจการที่ขาดแคลนแรงงาน จะนำมาซึ่งปัญหาการค้ามนุษย์อย่าง ต่อเนื่อง ประเทศไทยอาจต้องตกอยู่ในสภาพตั้งรับกับปัญหาการค้ามนุษย์ในทุกประเภทที่เข้า มารอบด้าน ประเทศที่เผชิญกับบรรยากาศแห่งความกลัวในความยุติธรรมของกระบวนการ ยุติธรรม เป็นสัญญาณอันตรายที่ทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศนั้น เคลื่อนตัวอยู่กับที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางและข้อเสนอแนะความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อหาองค์ความรู้ ใหม่จากทัศนะของผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) โดยผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาการดำเนินการไว้ จำนวน 12 เดือน (สิงหาคม 2562 - กรกฎาคม 2563) และใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

(In - Depth Interview) โดยใช้เทคนิคในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยสามารถ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหรือผู้แทนส่วนนโยบาย จำนวนทั้งสิ้น 10 ท่าน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารหรือผู้แทนส่วนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งสิ้น 10 ท่าน กลุ่มที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 ท่าน สรุปกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 กลุ่ม 15 ท่าน โดยประมาณ รวมทั้งสิ้น 30 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ควรแก้ปัญหายังไร วิเคราะห์ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ที่ก่อให้เกิดปัญหาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ควรทำอะไรทำให้มีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งการทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา เป็นผู้จุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้เกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็น หรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวาง

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non - Participant Observation) โดยผู้วิจัยจะทำการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และบันทึกข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการสังเกต โดยผู้วิจัยไม่มีส่วนร่วมในปรากฏการณ์นั้น ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการจัดเตรียมฐานข้อมูลเพื่อให้สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ให้ง่ายขึ้น ด้วยการจัดทำกลุ่มข้อมูล มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ฯลฯ เพื่อความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ได้รับ และเพื่อนำไปใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำหลักการ 3 ประการ ประกอบด้วย การลดทอนและกลั่นกรองข้อมูล การแสดงและพรรณนาข้อมูล และการหาข้อสรุปและตรวจผลการวิจัยเป็นกระบวนการหาข้อสรุปและการตีความหมายของผลหรือข้อค้นพบต่อไป (เอกพร รักความสุข, 2559)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พบว่า การที่องค์การสหประชาชาติ รับรองพิธีสารเรื่องการป้องกันปราบปรามและลงโทษความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่กระทำโดยองค์การอาชญากรรม (The United Nations Convention against Transitional Organized Crime) ถือได้ว่าเป็นการประกาศเจตนารมณ์ของประชาคมโลก ในอันที่จะร่วมมือและปราบปรามแก้ปัญหาร่วมกันของทุกประเทศความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในปัจจุบันจึง ได้รับการพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของอาชญากรรมข้ามชาติ นอกจากจะเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงแล้วยังเป็นปัญหาที่บั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์อีกด้วย และนับวัน ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ต้องหาวิธีการจัดการปัญหาที่แพร่ขยายเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะแทบทุกภาคของประเทศไทย ตลอดถึงระดับกลุ่มประเทศอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศในกลุ่มอาเซียนกรมาอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทย สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่ พบว่า

“ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จัดอยู่ในรูปแบบหนึ่งของอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งมีอยู่ 8 รูปแบบด้วยกันได้แก่ การลักลอบค้ายาเสพติด ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก การกระทำอันเป็นโจรสลัด การลักลอบค้าอาวุธ การฟอกเงิน การก่อการร้ายสากล อาชญากรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งประชาคมโลกได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหผ่านกลไกขององค์การสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศที่ปรากฏในรูปของสนธิสัญญา อนุสัญญา ปฏิญญา หรือ พิธีสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเร่งรัดให้ทุกประเทศลงนามในการแก้ปัญหาดังที่กล่าวมานี้ โลกเป็นโลกาภิวัตน์ฉันใด อาชญากรรมก็เป็นโลกาภิวัตน์ฉันนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง อาชญากรรมในโลกร่วมสมัย มีลักษณะข้ามชาติและข้ามเส้นเขตแดนของรัฐ อันถือเป็นปรากฏการณ์ความมั่นคงใหม่ ที่เราต้องเรียนรู้ในสถานการณ์ปัจจุบัน ในประเด็นดังกล่าว ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 1, 2563)

ดังนั้น หลักการสำคัญปัญหาการค้ามนุษย์ในรูปแบบของขบวนการค้ามนุษย์ในเชิงอาชญากรรมข้ามชาติอีกแง่มุมหนึ่ง แม้ว่าจะไม่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ร่วมกันโดยตรงอาชญากรรมข้ามชาติ ปัจจุบันไม่แตกต่างจากโรคมะเร็งร้ายที่กระจายไปทั่วร่างกายมนุษย์ได้อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยภาวะร่างกายมนุษย์ที่เอื้ออำนวยต่อการกระจาย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือไม่ว่าที่ใด ๆ ก็ตาม หากสิ่งแวดล้อมเดียวกัน เราจะเห็นการดำเนินธุรกิจสองประเภทที่มีการดำเนินกิจการควบคู่กันไปในลักษณะคู่ขนาน นั่นคือ ธุรกิจที่ถูกกฎหมายหรือธุรกิจบนดิน อีกประเภท

หนึ่งเรียกว่า ธุรกิจที่ผิดกฎหมาย หรือธุรกิจใต้ดิน ซึ่งผู้ดำเนินการปฏิบัติการทุกอย่างอย่างผิดกฎหมาย โดยที่ไม่สนใจว่าผลการดำเนินธุรกิจจะส่งผลร้ายต่อมนุษย์หรือสังคมหรือไม่

ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พบว่า กระบวนการค้ามนุษย์ในประเทศไทยเป็นความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่ต้องหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่มีรูปแบบจากการบังคับหญิงและเด็กประเทศไทยเข้าสู่การบริการทางเพศภายในประเทศ อย่างไรก็ตามรูปแบบของการค้ามนุษย์ได้เปลี่ยนเป็นการบังคับนำไปขายบริการทางเพศในต่างประเทศมากขึ้นขณะเดียวกันก็มีหญิงจากต่างชาติที่ถูกบังคับมาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยมากขึ้น เช่นกัน จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยมีสถานะความเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าเด็กและหญิง เพื่อนำมาแสวงประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ คือ 1) ประเทศต้นทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการส่งเด็กและหญิงไปค้าต่างประเทศ 2) ประเทศทางผ่าน หมายถึง การเป็นประเทศที่ใช้เป็นเส้นทางผ่านของการนำเด็กและหญิงไปค้าในประเทศอื่น และ 3) ประเทศปลายทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการนำเด็กและหญิงเข้ามาค้าหรือแสวงหาประโยชน์หรือมีการล่วงละเมิดสิทธิ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่า

“ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ได้ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากการบังคับค้าบริการทางเพศ การบังคับใช้แรงงานด้วยการทารุณ ไร้ความเมตตา หรือถูกเอารัดเอาเปรียบ การบังคับให้เร่ร่อนขอทาน รวมทั้ง การลักพาตัวเพื่อแสวงประโยชน์ในทางผิดกฎหมาย โดยเฉพาะเด็กและหญิงเป็นกลุ่มที่เสี่ยงที่สุดที่ถูกแสวงประโยชน์ ถูกกดขี่ขูดรีดแรงงานอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามข้อมูลจำนวนผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายของการค้ามนุษย์ยังไม่สามารถจัดเก็บให้เป็นระบบได้ เนื่องจากผู้เสียหายไม่ต้องการเปิดเผยตน เกรงกลัวอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรม ไม่แจ้งความดำเนินคดี รวมทั้งไม่ขอรับความช่วยเหลือใด ๆ อีกทั้ง ยังเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นข้ามประเทศ ซึ่งยังไม่มีหลักฐานการเก็บบันทึกข้อมูลเนื่องจากการอพยพดังกล่าวผ่านช่องทางที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ปัจจุบันรูปแบบของการค้ามนุษย์ได้พัฒนาไปจากเดิมและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นโดยมีสาเหตุจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดสภาวะโลกไร้พรมแดน เกิดความเจริญก้าวหน้าในเส้นทางคมนาคม และเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนนิยมหรือคำจำกัดความทางกฎหมาย” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2, 2563)

ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายเปิดให้มีการจ้างแรงงานข้ามชาติ 2 อาชีพ คือ กรรมกรและคนรับใช้ในบ้าน โดยนิยามว่า เป็นงานที่ไม่ได้ใช้ความรู้ใช้กำลังกายทำงานซ้ำ ๆ แรงงานข้ามชาติจึงทำงานในประเภท ภาคเกษตรหรือสัตว์เลี้ยงหรือประมง ได้แก่ คนงานในสวนคนงานในเรือประมง แรงงานตามฤดูกาล เช่น เลี้ยงผึ้ง ทำนา นาบัว นาเกลือ ภาคก่อสร้าง

ภาคการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงเลื่อย ทอผ้า อาหารสัตว์ กรรมกรแบกหาม โรงงานแปรรูปไม้ โรงเลื่อย ภาคการค้าปลีกและส่ง เช่น ขายพืชผลการเกษตร กิจการอาหาร ปั่นน้ำมัน น้ำแข็ง ขายของชำ เครื่องแต่งกาย ขายของเก่า ภาคธุรกิจให้บริการ เช่น ที่พัก รีสอร์ท ร้านอาหาร ทำความสะอาดหรือจัดสวนในโรงแรมหรือรีสอร์ท เรือนำเที่ยว ให้เช่า แก้วช้ายหาด ภาคขนส่ง เช่น แรงงานในโกดัง ภาคครัวเรือน เช่น คนรับใช้ในบ้าน งานคัดแยก สิ่งปฏิกูล เป็นต้น

ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาหาแนวทางและข้อเสนอแนะ ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ พบว่า ประเทศไทยหวั่นภัยปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนและจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยมี พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 (The Anti - Trafficking in Persons Act 2008) และกำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554 - 2559) ที่ให้ความสำคัญ 5 ด้าน คือ การป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือ การพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน การพัฒนาและการบริหารข้อมูล สอดคล้องกับ ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า

“กลไกการดำเนินงานในประเทศไทย กลไกการดำเนินงานเพื่อป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ประกอบด้วย คณะกรรมการระดับชาติ 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และ 2) คณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงาน ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปกค.) ซึ่งรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และ คณะอนุกรรมการต่าง ๆ เพื่อผลักดันนโยบายระดับชาติ ดังที่กล่าวมานี้ พบ. ดังกล่าว ยังได้มีการกำหนดให้จัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยมีการใช้เงินทุนใน สองส่วน ได้แก่ การช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และ การดำเนิน โครงการเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชน สามารถเสนอโครงการเพื่อขอใช้งบประมาณกองทุน โดยเลขาธิการของกลไกระดับชาติ รวมทั้ง การบริหารกองทุน อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ (พม.) ในระดับจังหวัด มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระดับ จังหวัด ซึ่งประกอบด้วยกรรมการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2, 2563); (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 3, 2563)

ดังนั้น การขับเคลื่อนมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ด้านการป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ในกรอบสหประชาชาติ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการ ต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่ จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention against Transnational Organized Crime UNTOC) ประเทศไทยลงนาม UNTOC เมื่อเดือน

ธันวาคม 2543 รวมทั้งลงนามพิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และลงโทษความ ร้ายผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปรามปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและ เด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children) และพิธีสารว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบขน ผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดย ทางบก ทะเล และอากาศ (Protocol Against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air) เมื่อเดือนธันวาคม 2544 ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญา และพิธีสาร ว่าด้วย การป้องกัน ปรามปราม และลงโทษความร้ายผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกัน และปรามปรามการค้ามนุษย์ ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2556

อภิปรายผล

ผลการอภิปรายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพปัญหาการป้องกันและปรามปรามการค้า มนุษย์ ในรูปแบบของการบังคับขู่ข่ม สถานการณ์ปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการ ขู่ข่ม ยังคงเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ คล้ายปี 2560 ที่ผ่านมามีประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับนี้มา 2 ปี ติดต่อกัน อย่างไรก็ตาม หากมองไปที่สถิติ การรับแจ้งเบาะแสการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขู่ข่มหรือแสวงหาผลประโยชน์ใน รูปแบบอื่น ๆ ของโครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขู่ข่ม ตลอดปี 2561 ก็พบว่าตัวเลขการรับ แจ้งเบาะแส ยังคงอยู่ในระดับ 300 ราย ใกล้เคียงกับปี 2560 ที่ผ่านมา โดยเหตุที่ตัวเลขการรับ แจ้งเบาะแสเด็กขู่ข่มยังคงไม่ลดลงนั้น โครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขู่ข่ม วิเคราะห์ว่า น่าจะมาจากปัจจัยหลายประการ เช่น การรณรงค์เพื่อลดค่านิยมต่อการให้เงินกับเด็กขู่ข่ม ยังไม่สามารถแตะถึงระดับ “มวลวิกฤต” (Critical Mass) ที่จะทำให้แทบทุกคนในสังคม ประเทศไทยเลิกพฤติกรรมการให้เงินกับเด็กขู่ข่มได้ จึงทำให้รายได้จากการขู่ข่ม ในแต่ละวันไม่ลดลงเท่าที่ควร ซึ่งเทียบเคียงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Renata A. K. et al. ศึกษาในเรื่องของ การเอาชนะความร้ายผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปรามปราม การค้ามนุษย์ผ่านการวิจัยปฏิบัติการและการวิเคราะห์: พบว่า ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหา ทางสังคมและเศรษฐกิจที่ซับซ้อนข้ามชาติในขณะที่ความร้ายผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการ ป้องกันและปรามปรามการค้ามนุษย์ได้รับการศึกษาในบริบทที่หลากหลายรวมถึงอาชญากร สังคมวิทยาและโดเมนทางคลินิกจนถึงปัจจุบันมีความครอบคลุมน้อยมากในการวิจัยการ ดำเนินงาน (OR) และชุมชนการวิเคราะห์ บทความนี้เน้นว่าการวิจัยการดำเนินงานและเทคนิคการ วิเคราะห์สามารถนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหที่เพิ่มขึ้นของการค้ามนุษย์ และการวิเคราะห์กับเสา หลักของการค้ามนุษย์รวมถึงการป้องกันการป้องกันและการดำเนินคดี และเพื่อหารือเกี่ยวกับ โอกาสสำหรับหรือและการวิเคราะห์เพื่อสร้างความแตกต่างในโดเมนการค้ามนุษย์ เรายืนยันว่า มีความต้องการอย่างลึกซึ้งในการสำรวจว่าการวิจัยการดำเนินงานและการวิเคราะห์สามารถใช้

ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์ได้อย่างไรและกำหนดคำกระตุ้นการตัดสินใจนี้เพื่อยับยั้งการแพร่หลาย (Renata A. K. et al., 2016)

ผลการอภิปรายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จากเดิมที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติไว้ โดยกำหนดให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์จะต้องมีเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม การบังคับใช้แรงงานหรือบริการนั้น หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ 1) ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเอง หรือของผู้อื่น 2) ขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ 3) ใช้กำลังประทุษร้าย 4) ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ หรือนำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่น มาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ 5) ทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้” ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 29 ว่าด้วยการเกณฑ์แรงงานหรือ แรงงานบังคับ ค.ศ. 1930 (พ.ศ. 2473) ที่กำหนดให้การเกณฑ์แรงงานหรือแรงงานบังคับ หมายถึง งานหรือบริการ ทุกชนิดซึ่งบีบบังคับเอาจากบุคคลใด ๆ โดยการขู่ว่าจะใช้บทลงโทษ และบุคคลดังกล่าวนั้นมีได้สมัครใจที่จะทำเอง ซึ่งเทียบเคียงงานวิจัยของ แอน ฌูซันนัท ทรวงเดช ศึกษาเรื่อง เด็กขอทานชาวกัมพูชาในประเทศไทย: กรณีศึกษาความต้องการและสิทธิด้านกฎหมายและการนำไปปฏิบัติ พบว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีความสอดคล้องกับนโยบายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กขอทานชาวกัมพูชา ความคิดเห็นที่ต่างกันได้ทำให้การคัดแยกเหยื่อไม่เป็นระบบและทำให้เกิดการคัดที่ให้น้ำหนักกับความเห็นของเจ้าหน้าที่ไทยต่อเด็กขอทานชาวกัมพูชามากกว่าสิทธิที่เด็กควรที่จะได้รับตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ วิจัยนี้ได้สรุปจากการสัมภาษณ์เด็กขอทานชาวกัมพูชาว่ากรณีที่เจ้าหน้าที่ไทยไม่ได้พิจารณาเด็กขอทานชาวกัมพูชาทุกคนในวิจัยนี้เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ได้ตอบสนองต่อความต้องการของเด็กขอทานชาวกัมพูชาเหล่านี้โดยส่วนใหญ่และเป็นการแก้ปัญหาในเชิงปฏิบัติ แต่วิธีนี้เป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแต่ไม่ใช่การแก้ปัญหายั่งยืน (แอน ฌูซันนัท ทรวงเดช, 2553)

ผลการอภิปรายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาหาแนวทางและข้อเสนอแนะความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ภาครัฐได้ตั้งศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาประมงผิดกฎหมาย (ศปมผ.) เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดอำนวยความสะดวกการตรวจสัญชาติแรงงานต่างด้าว เร่งรัดการนำเข้าแรงงานต่างด้าว

การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายอย่างเป็นระบบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) มีวัตถุประสงค์ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์การระหว่างประเทศ และภาคประชาสังคม ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ร่วมกัน ตามหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ซึ่งเทียบเคียงงานวิจัยของ เกริกไกร นรภาร และฉันทกร นรภาร เรื่อง การศึกษาแนวทางและกลไกในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามแนวชายแดน: กรณีศึกษาแรงงานที่ทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ภาครัฐควรพัฒนาศักยภาพด้านการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินคดีพิพาทกลางโทษอย่างจริงจังต่อนักค้ามนุษย์ในธุรกิจบริการทางเพศและด้านแรงงาน และควรพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ด้านการบังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงาน ควรมีมาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมการค้ามนุษย์โดยตรง และควรประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ทั้งในระดับภาคประชาสังคมและภาครัฐ (เกริกไกร นรภาร และฉันทกร นรภาร, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือ การประยุกต์การทำงาน หลักสังคหวัตถุ 4 หลักพรหมวิหาร 4 หลักสาราณียธรรม 6 โดยเน้นนำแนวพระราชดำริ ร.9 การให้นี้ ไม่ว่าจะให้สิ่งใด แก่ผู้ใดโดยสถานใดก็ตาม ล้วนเป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องประสานไมตรีอย่างสำคัญระหว่างบุคคลกับบุคคล และทำให้สังคมมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นด้วยสามัคคีธรรม นอกจากนั้น การให้ยังเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขอีกด้วย กล่าวคือ ผู้ให้มีความสุขมีความอิ่มเอิบใจ ผู้รับก็มีความสุข มีกำลังใจสังคมส่วนรวมตลอดถึงประเทศชาติ ก็มีความผาสุกมีความร่มเย็น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1) สภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รูปแบบของขบวนการค้ามนุษย์ในเชิงอาชญากรรมข้ามชาติอีกแง่มุมหนึ่ง แม้ว่าจะไม่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ร่วมกันโดยตรง อาชญากรรมข้ามชาติ ปัจจุบันไม่แตกต่างจากโรคมะเร็งร้ายที่กระจายไปทั่วร่างกายมนุษย์ได้อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยภาวะร่างกายมนุษย์ที่เอื้ออำนวยต่อการกระจาย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือไม่ว่าที่ใด ๆ ก็ตาม 2) วิเคราะห์ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ปัจจุบันรูปแบบของการค้ามนุษย์ได้พัฒนาไปจากเดิมและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นโดยมีสาเหตุจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดสภาวะโลกไร้พรมแดน

เกิดความเจริญก้าวหน้าในเส้นทางคมนาคม และเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนนิยามหรือ คำจำกัดความทางกฎหมายและ 3) แนวทางและข้อเสนอแนะความรับผิดชอบของภาครัฐกับ มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาการค้า มนุษย์เป็นวาระแห่งชาติที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนและจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยมี พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 (The Anti - Trafficking in Persons Act 2008) และกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554 - 2559) ที่ให้ความสำคัญ 5 ด้าน คือ การป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือ การพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน การ พัฒนาและการบริหารข้อมูล ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ภาครัฐควรกำหนดนโยบายการป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ ยุทธศาสตร์และแผนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และมาตรการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นที่ยอมรับและสามารถบังคับใช้อย่าง เท่าเทียม และควรกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การดำเนินคดีการค้ามนุษย์ การป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนกับการป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์ ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องของมาตรการด้าน การคุ้มครองช่วยเหลือ พี่น้อง บำบัดและส่งกลับคืนสู่สังคม มีการประสานงานกับกระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชนในการส่งกลับทุกครั้ง ควรมี การศึกษาวิจัยในเรื่องของมาตรการด้านการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศการให้ความ ร่วมมือจับกุมหรือเป็นที่ต้องการตัวของทางต่างประเทศ และตรวจสอบคนต่างด้าวที่ได้รับ การร้องขอจากประเทศเพื่อนบ้านแสวงหาความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายและอาสาสมัครให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน และควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องของมาตรการด้านการ ปราบปรามการค้ามนุษย์ให้ความรู้การป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์แก่ชุมชน โดยเฉพาะ ผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการรับโทษเมื่อกระทำความผิด การสกัดกั้นการย้ายถิ่น ฐานเพื่อลดความเสี่ยงต่อการถูกหลอกลวงให้เข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์

เอกสารอ้างอิง

- เกริกไกร นรภาร และฉันทกร นรภาร. (2562). การศึกษาแนวทางและกลไกในการป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ตามแนวชายแดน: กรณีศึกษาแรงงานที่ทำงานในเขต เศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. ใน สารนิพนธ์ สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ธนสุนทร สว่างสาลี และสมิหรา จิตตลดากร. (2561). การนำนโยบายการป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติเชิงบูรณาการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว. วารสาร วิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13(2), 151-169.

- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 1. (18 มิถุนายน 2563). สภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. (อภิสิทธิ์ ไชยรัตน์, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2. (9 กรกฎาคม 2563). วิเคราะห์ความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. (อภิสิทธิ์ ไชยรัตน์, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 3. (10 สิงหาคม 2563). แนวทางและข้อเสนอแนะความรับผิดชอบของภาครัฐกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ. (อภิสิทธิ์ ไชยรัตน์, ผู้สัมภาษณ์)
- ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ. (2562). ประเภทคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด. เรียกใช้เมื่อ 16 มกราคม 2563 จาก <http://www.caht.ago.go.th: images: documents>
- เอกพร รักความสุข. (2559). การวิจัยเชิงคุณภาพหลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดียนตุลา.
- แอน ญัฐชนันท์ ทรงเดช. (2553). เด็กขอลานชาวกัมพูชาในประเทศไทย : กรณีศึกษาความต้องการและสิทธิด้านกฎหมายและการนำไปปฏิบัติ. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาระหว่างประเทศ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dixon, Herbert B. (2013). Human Trafficking and the Internet. Retrieved January 16, 2020, from http://www.americanbar.org: The Governmentations: judges_journal: 2013
- Renata, A. K. et al. (2016). Overcoming Human Trafficking via Operations Research and Analytics: Opportunities for Methods, Models, and Applications. *European Journal of Operational. Research*, 259(2), 733–745.
- United Nations. (2010). *Trafficking in Persons Report*. (10th ed). New York: United Nations.